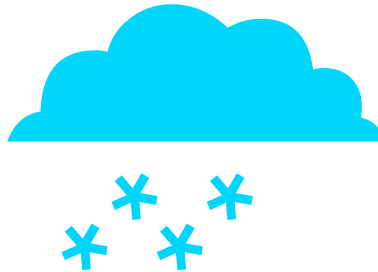

RIS.6318

EVALUATIE GLADHEIDBESTRIJDING WINTER 2012/2013

Definitieve opmaak conform standaard gemeente!!!!

Inleiding

Als wegbeheerder heeft de gemeente de plicht om alles te doen en niets na te laten om, zover het binnen haar vermogen ligt de gladheid zo effectief mogelijk te bestrijden. Om aan deze inspanningsverplichting te voldoen stelt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks een gladheidbestrijdingsplan vast. In het plan beschrijft het college op welke wijze, waar en wanneer zij uitvoering geeft aan de gladheidbestrijding. Het college evalueert tevens jaarlijks de gladheidsbestrijding van het voorgaande winterseizoen. In onderhavige evaluatie van winterseizoen 2012/2013 wordt inzichtelijk gemaakt hoe en met welke middelen de gladheid in dit seizoen is bestreden. Eventuele aanpassingen die uit deze evaluatie komen, zijn verwerkt in het gladheidbestrijdingsplan 2013/2014. Jaarlijks dient het gladheidbestrijdingsplan vastgesteld te worden door het college.

Uitgangspunten gladheidbestrijding

De uitgangspunten van het gladheidbestrijdingsplan 2012/2013 waren:

- looptijd van 15 november 2012 tot 1 april 2013 (of zoveel eerder/langer dan nodig)
- prioritering van strooiacties:
 - preventieve en curatieve strooiacties van primaire routes (ca. 490 km):
 - busroutes;
 - grote doorgaande verbindingswegen;
 - grote doorgaande industriewegen;
 - verbindingswegen naar voortgezet en speciaal onderwijs;
 - belangrijke verbindingfietspaden van dorpen naar scholen en het centrum van Emmen.
 - curatieve strooiacties van secundaire routes (ca. 120 km):
 - doorgaande bewoonde verbindingswegen;
 - dicht bewoonde wegen langs kanalen;
 - winkelstraten;
 - Voetgangersgebieden in winkelcentra:
 - bruggen, trappen, hellingen in veel belopen gebieden.
- in geval van extreem en aanhoudend winterweer kan overgegaan worden tot een alternatief strooisceario, waarbij de ontsluitingsroutes voor auto- en fietsverkeer van en naar Emmen en de dorpen gestrooid blijven worden.

Uitvoering

Het winterseizoen¹ 2012/2013 is een vrij koude winter geweest. Opvallend waren het groot aantal sneeuwdagen, een koudegolf in januari en het aantal van vier langere winterse perioden waarvan de laatste in maart. Deze omstandigheden hebben geleid tot intensieve en frequente inzet op gladheidbestrijding. Ten opzichte van de winter 2011/2012 strooiseizoen is afgelopen ruim driemaal zoveel zout op wegen en fietspaden gestrooid (zie tabel).

Tabel 1 Overzicht zoutverbruik afgelopen winterseizoenen

winterseizoen 2008/2009	2.222 ton
winterseizoen 2009/2010	4.140 ton
winterseizoen 2010/2011	3.335 ton
winterseizoen 2011/2012	831 ton
winterseizoen 2012/2013	2.790 ton

Communicatie

Net als voorgaande jaren is de vaststelling van het gladheidbestrijdingsplan door het college het startschot voor de communicatie. De aanpak van de gladheidbestrijding is net als voorgaande jaren via diverse media gecommuniceerd. Op 27 november is via de gemeentelijke informatiepagina in de Zuidoosthoek over de gladheidbestrijding gecommuniceerd. Op 27 december is op de gemeentelijke pagina's nog eens gewezen op onderdelen van strooiroutes die (tijdelijk) buiten de gladheidbestrijding vallen.

Vanaf 15 november 2012 heeft vanaf de gemeentelijke webpagina (www.emmen.nl/gladheid) actuele berichtgeving plaatsgevonden over de gladheidbestrijding. De webpagina is in de winterperiode 287 keer bezocht (unieke bezoekers) en het gladheidsbestrijdingsplan is 27 keer gedownload. De meeste bezoekers (93%) klikken op de website om de strooiroutes te bekijken.

Pilot met Twitter

Anders dan voorgaande seizoenen is afgelopen seizoen bij wijze van proef ook gecommuniceerd via het Twitter. Via Twitter is het mogelijk om direct en interactief te communiceren over strooiacties en gladheidswaarschuwingen.

Enkele feiten en cijfers:

- er zijn 52 tweets verstuurd over gladheid;
- er zijn 71 reacties geweest op deze tweets, waarvan 35 vragen en 36 opmerkingen;
- van die opmerkingen was het grootste deel (bijna 80%) positief;
- de verstuurd tweets zijn meer dan 450 maal geretweet;
- de grootste piek was op 21 januari (de dag waarop het winterse weer en overlast het extreemst was);

Andere (opvallende) zaken:

¹ Een winterseizoen omvat hier de periode van het laatste kwartaal van het kalenderjaar en eerste kwartaal van het daaropvolgende kalenderjaar.

- twitteraars die eerst een 'klagende' vraag hadden, kregen reactie van de gemeente en waren daarna gerustgesteld/positief;
- opvallend veel 'respect' voor de strooiploegen. (dit was ook een doel van twitter: laten zien wat je doet);
- De vragen via twitter veelal door dezelfde twitteraars gesteld.
- twitteraars hadden opmerkingen/vragen over de routes. 'Denken jullie ook aan ... weg?';
- twitteraars vonden het fijn dat de van te voren lieten weten dat we uit voorzorg gingen strooien;
- twitteraars hebben ook tips aan ons doorgegeven;
- twitteraars merken op dat de strooiroutes op de site niet goed leesbaar zijn.

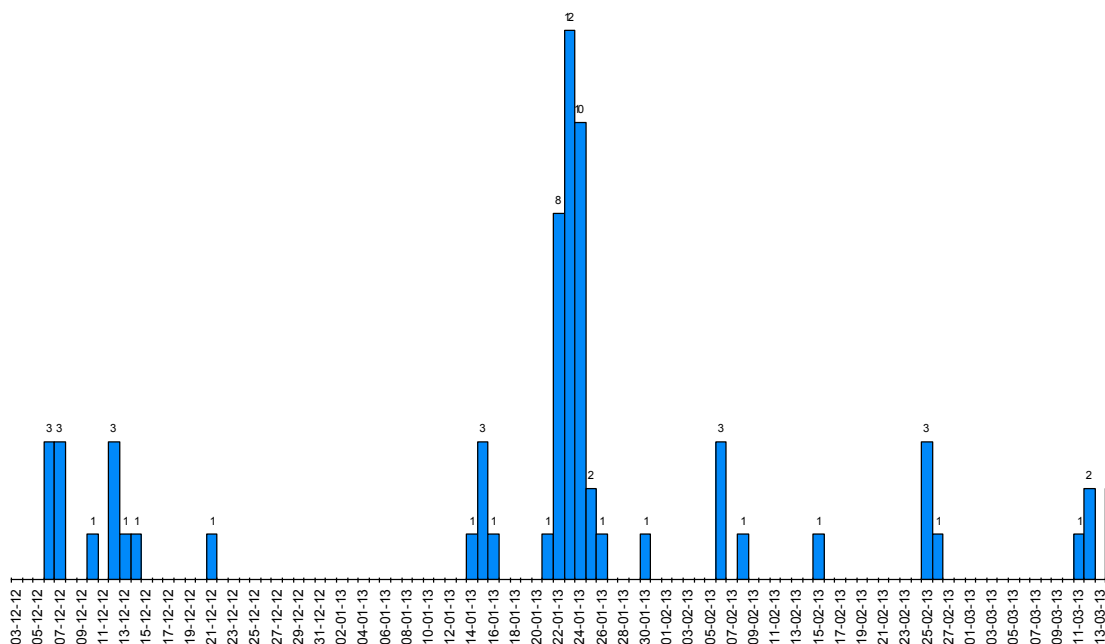
Door Twitter kon direct en interactief met burgers van de gemeente Emmen/weggebruikers in de gemeente Emmen gecommuniceerd worden. Gezien de respons op de berichtgeving via Twitter kan geconcludeerd worden dat Twitter bijdraagt aan de communicatiestrategie van de gladheidbestrijding. Opvallend is dat de gemeente Emmen in tegenstelling tot vorig jaar geen vragen vanuit de media heeft ontvangen inzake de gladheidbestrijding. Wellicht heeft berichtgeving via Twitter hieraan bijgedragen.

Reacties gladheidbestrijding

Meldpunt Openbaar Gebied

De langdurige en bij vlagen intense winter heeft opvallend genoeg niet tot buitengewoon veel meldingen van gladheidsoverlast geleid bij het Meldpunt Openbaar Gebied. In totaal heeft het Meldpunt 68 meldingen ontvangen (ter vergelijking: in de strooiseizoenen 2010/2011 en 2011/2012 werden respectievelijk 250 en 15 meldingen ontvangen). De intensieve sneeuwval in de week van 21 januari heeft geleid tot de hoogste piek in het aantal meldingen.

Figuur 1 Overzicht meldingen gladheidsoverlast

Erkende Overlegpartners

Net als voorgaande jaren heeft de gemeente EOP's gevraagd hun ervaringen met gladheidbestrijding en suggesties hiervoor te delen met de gemeente. Uit beperkte respons van de EOP's op deze uitnodiging, 8 van de 35 EOP's hebben gereageerd, kan opgemaakt worden dat de gladheidbestrijding over het algemeen naar tevredenheid is uitgevoerd. De respons van de EOP's richt zich op hoofdlijnen op het volgende:

1. ontoereikende gladheidbestrijding op enkele vastgestelde strooiroutes
2. wijziging/uitbreiding van de strooiroutes
3. klachten over schade aan bermen/fietspaden

Ten aanzien van de klachten over ontoereikende uitvoering van de gladheidbestrijding is Area aangesproken. Ook richt een deel van klachten zich op delen van routes die door derden worden uitgevoerd. Met de provincie heeft Area bijvoorbeeld bepaalde routes uit oogpunt van efficiëntie, uitgeruild of overgeheveld naar de provincie. In de praktijk blijken delen van de overgehevelde routes (onder meer door keuze strooi materieel) onvoldoende aangepakt te kunnen worden. Area is hierover met de provincie in gesprek en zal eventueel waar nodig, (delen van) overgehevelde routes zelf weer uitvoeren.

De voorstellen voor wijziging en uitbreiding van de strooiroutes zijn per geval beoordeeld op basis van de uitgangspunten van het gladheidbestrijdingsbeleid. In de reactie aan de EOP's zal de gemeente aangeven in hoeverre deze verzoeken gehonoreerd zijn in het nieuwe gladheidbestrijdingsplan.

De EOP's geven ook aan dat de verharding en bermen veel te lijden hebben van het strooizout en het zware materieel dat wordt ingezet op fietspaden. Ook de gemeente herkent zich in deze kritiek en heeft bij Area aangedrongen op de nodige maatregelen op straffe van verhalen van de schade.

Inzet derden

Buurtsupport

Buurtsupport verzorgt handmatige gladheidsbestrijding in opdracht van de gemeente, EOP's en derden. Inzet van Buurtsupport gebeurt met name op locaties en routes voor voet- en fietsverkeer die geen deel uit maken van de 'machinale' routes die Area uitvoert. Deze 'haarvaten' van het gemeentelijk wegennet vormen geen hoofdprioriteit binnen het gladheidsbeleid.

Naast handmatige gladheidsbestrijding verzorgt Buurtsupport de verstrekking van zoutvaatjes aan burgers (en aanvulling van de voorraad in de vaatjes). Aan de hand van de zoutvaatjes worden burgers en bijvoorbeeld beheerders van buurt- en zorgcentra in de gelegenheid gesteld om 'hun straatje' begaanbaar te houden bij gladheid. Op deze wijze wil de gemeente de zelfredzaamheid van de bewoners stimuleren. De coördinatie van de zoutvaatjes is in handen van de Erkende Overlegpartners: deze zijn het beste in staat vrijwilligers te werven en weten waar de kritische overlastpunten/routes liggen in de wijk. Het zoutvaatjesproject is een aantal jaren geleden gestart in Emmerhout en is gezien haar succes gaandeweg uitgebreid in de gemeente. Inmiddels zijn ruim 500 zoutvaatjes in de gemeente uitgezet.

Inzet eigen personeel

In 2011 is strooi- en borstelmaterieel aangeschaft waarmee medewerkers van de afdeling Dorpen en Wijken ingezet kunnen worden in aanvulling op de reguliere strooiende van Area Reiniging op knelpunten en bij aanhoudende extreme omstandigheden. Afgelopen winterseizoen zijn waar nodig medewerkers en materieel van de afdeling ingezet.

Inzet Emco-medewerkers

Tijdens het extremere winterweer in de tweede helft van januari zijn tevens Emco-medewerkers ingezet om de sneeuw- en gladheidsverlast in woonbuurten te verhelpen. Dit betroffen met name voetgangersgebieden die 'bleven liggen' omdat deze niet onder de prioriteiten vallen van het gladheidsbeleid en waarvoor Buurtsupports capaciteit ontoereikend is. Waar de inzet in het afgelopen winterseizoen tamelijk ad hoc van aard was, zal met ingang van volgend winterseizoen in geval van extreem winterweer de inzet van EMCO-medewerkers in de wijken gecoördineerd worden vanuit afdeling DNW (in afstemming met de buurtconciërges van Buurtsupport).

Pekelwaterpilot

Mede naar aanleiding van een GroenLinks-motie (d.d. 11 maart 2011) is afgelopen twee strooiseizoenen een proef gedaan met het zogeheten pekewatersproeien. Waar de omstandigheden in het strooiseizoen 2011/2012 niet ideaal waren om de pekewatermethodiek te beproeven, waren die afgelopen seizoen vanwege de verschillende wintertypen wel goed. Area Reiniging concludeert dat pekewater een prima alternatief is voor strooien met zout. Vooral op fietspaden, waar de verkeersintensiteit laag is, zijn de voordelen groot.

Afgelopen seizoen is de strooiroute voor fietsers langs de Ericasestraat richting Schoonebeek zowel preventief als curatief met pekewater gesproeid. Op dit tracé kon het effect van de pekewatermethodiek op verschillende typen verhardingen beproefd worden. Area is zeer content met het effect van de pekewatermethodiek bij preventieve en curatieve acties. Ook bij sneeuwval en ijzel was de werking effectief om de gladheid te bestrijden. Area hoefde in geen enkele geval 'bij' te strooien met de gebruikelijke dooimiddelen. Op de pilotroute zijn geen negatieve afwijkingen geweest ten opzichte van de andere routes die met het regulier strooizout/mengsel zijn bestreden. Bij sneeuwval zijn de volgende voordelen van de pekewatermethodiek geconstateerd:

- Snelle dooiwerking
- Nauwkeurig sproeien
- Schoon straatbeeld
- Weinig verlies van dooimiddel (geen verwaaiing)

Nadeel van de pekewatermethodiek is dat de sproeier een beperkte opslagcapaciteit heeft waardoor de actieradius van de sproeier kleiner is dan bij de reguliere strooivoertuigen. Tevens is het tanken van de sproeier een tijdrovende klus. In situaties van ijzel is een hogere dosering pekewater op straat noodzakelijk en vergt dit een extra tankbeurt. Bij een overstap op pekewatermethodiek zal dus rekening moeten worden gehouden met de nabijheid van tankmogelijkheden voor de pekewatersproeier. Ook zal meer strooimaterieel nodig zijn vanwege de beperkte actieradius. Een volledige overstap op de pekewatermethodiek zal dus aanzienlijke investeringen vergen. Gezien de uitgestrektheid van het merendeel van de fietsstrooiroutes (met name die van/naar de buitendorpen) blijft hier de reguliere strooimethodiek vooralsnog de voorkeur houden. Het intensief gebruikte fietsnetwerk in de kern Emmen leent zich daarentegen wel voor de pekewatermethodiek gezien de (relatieve) nabijheid van Area's uitvalsbasis aan de Columbusstraat. Vanaf volgend seizoen zal de fietsstrooiroute door het centrum van Emmen dan ook de pekewatermethodiek gehanteerd worden. Al naar gelang de ontwikkelingen/innovaties op gebied van de pekewatermethodiek en het vervangingsprogramma van Area voor wat betreft het strooimaterieel kan de pekewatermethodiek de komende jaren waar mogelijk uitgebreid worden.

Herziening secundaire routes

In het winterseizoen 2012/2013 is frequent inzet gepleegd op de zogeheten secundaire strooiroutes. Zoals hierboven vermeld betreffen dit routes langs dichtbewoonde verbindingswegen, dichtbewoonde wegen langs kanalen, industriewegen en winkelstraten. Gladheidsbestrijding op deze wegen is aan de orde op moment dat de primaire routes onder controle zijn. Aangezien dit uitgestrekte en daarmee kostenintensieve routes zijn die bovendien al een aantal jaren ongewijzigd zijn gebleven, is in de evaluatie kritisch gekeken naar de uitgangspunten en trajecten van de secundaire routes. Dit heeft geleid tot een beperking van het aantal kilometers gestrooide wegen in de secundaire routes. Hiermee ontstaat bij Area

Reiniging capaciteit die meer flexibel kan worden ingezet op eventuele voorkomende knelpunten.

Financiën

De kosten met betrekking tot de gladheidbestrijding in het winterseizoen 2012/2013 hebben betrekking op zowel de begrotingsjaren 2012 als 2013. In deze financiële paragraaf ligt de focus op het afgeronde begrotingsjaar 2012.

De door Area in rekeninggebrachte kosten voor gladheidbestrijding bedroegen in het begrotingsjaar 2012 in totaal € 594.336. De kosten worden met name veroorzaakt door intensieve strooiinzet gedurende de koudegolf in februari en het aanhoudende winterse weer in december.

Ten aanzien van het begrotingsjaar 2013 is te melden dat in het eerste kwartaal reeds langdurig en frequent is uitgerukt. Hiermee is tot dusver in 2013 sprake van een bovengemiddelde inzet van man- en machine-uren. Ook in geval van 'gemiddelde' wintermaanden november en december, is de verwachting dat het geraamde budget gladheidbestrijding in 2013 overschreden wordt.

Aanpassing strooiroutes

Infrastructurele wijzigingen in het gemeentelijk wegennet nauwelijks aanleiding tot aanpassing van de strooiroutes. De nieuw aangelegde vrijliggende fietspaden met betrekking in het Runde-gebied (langs de Verlengde Splitting en het Scholtenskanaal) zijn opgenomen in de fietspadstrooiroutes. Ook zijn de strooiroutes aangepast op de nieuwe situatie Noorderstraat/Westerstraat. Voorts is sprake van diverse werkzaamheden in het kader van de Centrumvernieuwing. Bij wegopbrekingen in strooiroutes wordt altijd de omleidingsroute door de strooivoertuigen gevolgd.